

מנחות צ

עניין: דמעות על מת כנסכים על קרבן

שמנה לחמו לרבי אשר אנשיל

דרושים להספד פ"ח

ועפ"ז דמשה ואהרן היו ב' חמידין ג"ל ליישב מה שהיה קשה לי ע"פ הקדמה מה שאביא לקמן דטעם הבכ"י ודמעות על פטירת אדם כשר הוא כמו נסכים לקרבן. ולפי

שמואל ס' שלח בענין פלוגתא זו. ואנן הטעם הנ"ל נראה לי הא דר"ח ב"ר סוף סי' שט"ד י"א שאין מתאבלין על בן הבכור. ולפוס רה"ט' הוא מלחא בלא טעמא אמנא לפי דרכנו אחי שפיר משום דעיקר אבילות היינו הבכ"י והדמעות כדאיתא דשלשה ימים לבכי והדמעות הם כמו נסכים ואית' במסכת מנחות פ"ט כל קרבנות טעונים נסכים חוץ מן הבכור וק"ל: **והוא"ל** דהא לידן האי מילתא אליע לפניך מקור טעם הנ"ל. דאיתא

במסכ' שבת כל המוריד דמעות על אדם כשר הקב"ה סופרן ומניחן בבית גזויו. וקשה מאי נפקא מינה במנין ומספר זה שהקב"ה סופר זמונה הדמעות. ושמתחי בשם חכם א' שאמר כוונה הנמר' ע"פ דר"ח דמיחא לדיק הוא כמו קרבן וגשמחו נקרבת ע"י מיכאל כ"ג של מעלה ומפני דקיימ"ל אין זבח בלא נסכים כך לדיכין להוריד דמעות על מיחא הדיק דהדמעות הן כמו נסכים. ולפי דאי' ששקולה מיחא לדיקי' כשריפת בית אלקינו ובשעת המורבן מלאכי השרת מר יבכיון. לכך אי' דקב"ה נוסל דמעות האנשים המורידין על מיחא הדיקים ומערבין עם הדמעות של מ"ה אשר הם בבית גזויו מזמן תורבן הבית ללמחר ששקולה מיחא הדיקים למורבן הבית. ולפי דקיימ"ל אין מערבין נסכים בנסכים כדאי' בשפרי הובא בליקוט פ' פנחס על פסוק ונספו רביעי' וא"כ היאך הקב"ה מערב דמעות שהן נסכי' עם הדמעות של מ"ה ויחבטלו ברוב, ולכך הקב"ה סופרן דייקא דהיינו מונה אותם מחילה ואח"כ מניחן בבית גזויו מזמן המורבן כ"ל משום דעי' מניין הוס כמו דבר חשוב ודבר שבמנין אפילו באלף לא בטיל ולכך אינם בטלים האך דמעות שמורידין על אדם כשר בתוך דמעות של מ"ה. וג"ל עוד דזה תלי' אי

כל בו סי' קיד

והמנהג⁸⁸¹ אשר פשט שלא להתאבל על בן ראשון שמת, ואפילו לא יהיה בכור, מנהג טעות הוא, כי לא נמצא המנהג רק בבכורות, שהם כמי שאינם מן האבות, לפי שהן קדושים לשם יתברך.

בית יוסף יו"ד סי' שעד

יא(א) כתב הכלל כי (סי' קיד דף פח.) המנהג שפשט מגן שלא להתאבל על בן ראשון שמת ואפילו לא יהיה בכור מנהג טעות הוא כי לא נמצא המנהג רק בבכורות מדן שהם כמו שאין מן האבות לפי שהם קדושים לשם יתברך עכ"ל ומה שכתב שלא להתאבל על הבכורות דבר תימה הוא ואין לו על מה שישמון ואחר כך מלאחי שהריב"ש (סי' נה) קרא חגר על המנהג ההוא וכתיב המנהג הזה אין לו שחר ואין לדבר זה שורש ועיקר אמרו מי שאמרו עד כאן. ואנו לא ראינו ולא שמענו מי שנהג כן (ו):

רמ"א יו"ד סי' שעד

יא⁸⁸² נשיא אף על פי (יג) שהכל מיטמאין לו (יד) אין מתאבלין עליו: הגה⁸⁸³ יש אומרים דאין מתאבלין על בן הראשון או בן הבכור שמת לאדם והמנהג הוא מנהג טעות אלא חייבים להתאבל עליהם (ט) ומכל מקום נשתרבה המנהג בעירנו יא שאין אב ואם הולכין אחר בניהם (ט) הראשון לבית הקברות. (י) יש אומרים בשעת הדבר אין

פני יצחק - פראנסיס

פרשת נצבים דרוש ב'

זכח בלא נסכים כך לריבוי דמעות והדמעות הם כמ' נסכים ובעטם זו יונן מ"ס הילקוט חזק' ערך מיתר סי' י' וזל כל המלמד על מיתת הדיקים ומוריד דמעות הב"ה מוחל לו תנחמו ומכריז עליו וס' עוניך וחטאתך תכופר וק"ל למה מדקדק המאמר ימוריד דמעות ולא אחר כל המלמד על מיתת לדיקים ומספירו כדלוי אלא הכונה כמ"ס שערך ה"ספד הוא שמוריד עליו דמעות ולא נקרא קרבן כדלוי ואין זבח בלא נסכים לזה כדלוי קרי בחיל שאם יעשו כן אז וס' עוניך כו' ויכפר על בני ישראל והפסד... ש"כזה מוחל נאכת אחים לי בהשפדאי דהתם קאימנא וק"ל מי לא יזע בכל אלה דהתם קאי מר ותו למה ליה לנזות ש"פסידוהו פיין שהוא חולץ אל המנוחה חלל הוא הדבר אשר דברנו שאם תו' ישראל אינם מורידין דמעות על אדם אשר הרי הנשמה היא מעוכבת דק"ל אין זבח בלא נסכים והיא מתעכבת מלהקריב אותה לקרבן ולזה לזה הרב לפני מנצו בחזרה גמורה אחים לי בהשפדאי דהתם קאימנא עד אשר תספירו ואו יקרינו קרבן לה' וזל אחים לי בהשפדאי דהתם קאימנא עד אשר תכנו כדלוי וק"ל והפסד... ש"כזה כיון דהע"ה באגוד נשקברו אותו בחכרון כתיב ויבך על קבר אבנך דק' למה לא נכה עד שנקבר אלא דהתם כדלוי ויבך על קבר אבנך הגוף או מקריבין הנשמה ותו ל"י נסכים לא כן קודם וק"ל

רבי חיים פאלאג'י נפש חיים

מערכת ה"א אות כד

לדף ק"ה ובספר שמנה לחמו הביאו דבריו רבים מהמפרשים ומכללם הרב פני יצחק סדר נצבים וקמח סולת דף קנ"ח עמוד ד' דכתב דהדמעות הם כנסכים שהצדיק הוא קרבן שמקריב אותה מיכאל עיין שם, וביסוד הקדמה זאת מחכו עלה משום הא דקיימא לן דנסכים ליכא בקרבן ציבור ואין כאן מקומו להאריך בזה עוד כתב שם